

Byla C-544/23**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį.****Gavimo data:**

2023 m. rugpjūčio 28 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (Slovakijos Respublikos Vyriausiasis administracinis teismas, Slovakija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2023 m. rugpjūčio 16 d.

Pareiškėjai:

T. T.

BAJI Trans, s. r. o.

Kita proceso šalis:

Národný inšpektorát práce (Nacionalinė darbo inspekcija)

Pagrindinės bylos dalykas

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą teikiamas sprendžiant ginčą dėl sprendimo teisėtumo patikrinimo [kasaciniame procese]. Šis prašymas teikiamas dėl to, kad nacionaliniam teismui kyla abejonių, ar Sąjungos teisė taikoma skiriant administracinę sankciją už Sąjungos teisėje nustatytos pareigos pažeidimą, kai valstybės narės privalo bausti už tą pažeidimą, kaip Reglamento Nr. 3821/85 19 straipsnio 1 dalyje ir Reglamento Nr. 165/2014 41 straipsnio 1 dalyje numatytu atveju.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 49 straipsnio ir 51 straipsnio 1 dalies, Reglamento Nr. 3821/85 19 straipsnio 1 dalies ir Reglamento Nr. 165/2014 41 straipsnio 1 dalies aiškinimas.

Prejudiciniai klausimai

1. Ar Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 51 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad valstybė narė taiko Sąjungos teisę, jeigu pagal nacionalinę teisę skiria administracinę sankciją už pareigos pažeidimą, kai ta pareiga yra nustatyta Sąjungos teisėje ir kai valstybės narės privalo bausti už jos pažeidimą, kaip numatyta Reglamento Nr. 3821/85 19 straipsnio 1 dalyje ir Reglamento Nr. 165/2014 41 straipsnio 1 dalyje?
2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 49 straipsnio 1 dalis ir joje įtvirtintas *lex posterior mitius* principas turi būti aiškinami taip, kad jie taikomi ir skiriant sankcijas už administracinius nusižengimus, kai kaltumą ir nuobaudą pirmiausia nustato ne teisminė, o administracinė institucija, ir kad šis principas taip pat taikytinas administraciniam teismui peržiūrint tos administracinės institucijos sprendimą?
3. Jeigu į antrąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 49 straipsnio 1 dalis ir joje įtvirtintas *lex posterior mitius* principas turi būti aiškinami taip, kad jie taikomi bet kuriame nacionalinio administracinio arba teismo proceso etape?
4. Jeigu į trečiąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai, pagal kokius kriterijus nustatomas atitinkamas etapas? Konkrečiai kalbant, ar Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 49 straipsnis ir jame įtvirtintas *lex posterior mitius* principas turi būti aiškinami taip, kad jie taikomi administracinėje teisenoje nagrinėjant kasacinį skundą, taigi teismas – Vyriausiasis administracinis teismas –, nagrinėjantis tą kasacinį skundą kaip antroji ir galutinė instancija, turi atsizvelgti į teisės nuostatų pakeitimą asmens, padariusio administracinį nusižengimą, nagrinėtą ne teisme, o administracinėje institucijoje, naudai, kai tas pakeitimas padarytas jau priėmus peržiūrimą žemesnės instancijos administracinio teismo sprendimą ir šiam įsiteisėjus?

Nurodytos Sąjungos teisės nuostatos

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnis ir 51 straipsnio 1 dalis.

1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 3821/85 dėl kelių transporto priemonėse naudojamų tachografų 3 straipsnio 1 ir 2 dalys ir 19 straipsnio 1 dalis.

2014 m. vasario 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 165/2014 dėl kelių transporto priemonėse naudojamų tachografų, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3821/85 dėl kelių transporto priemonėse naudojamų tachografų ir iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 561/2006 dėl tam tikrų su kelių transportu susijusių

socialinių teisės aktų suderinimo, 3 straipsnio 1 ir 2 dalys, 41 straipsnis ir 47 straipsnis.

2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 561/2006 dėl tam tikrų su kelių transportu susijusių socialinių teisės aktų suderinimo ir iš dalies keičiančio Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 3821/85 ir (EB) Nr. 2135/98 bei panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 3820/85, 3 straipsnis, 13 straipsnio 1 dalis.

Nurodytos nacionalinės teisės nuostatos

Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. z 1. septembra 1992 (1992 m. rugsėjo 1 d. Slovakijos Respublikos konstitucija Nr. 460/1992):

50 straipsnio 6 dalis

„Veikos baudžiamumas vertinamas ir bausmė už ją skiriama pagal jos įvykdymo metu galiojusį įstatymą. Vėlesnis įstatymas taikomas, jeigu jis yra palankesnis veikos vykdytojui“.

Zákon č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave a o zmene a doplnení zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z. z. (Įstatymas Nr. 462/2007 dėl darbo laiko organizavimo transporte, iš dalies keičiantis ir papildantis Įstatymą Nr. 125/2006 dėl darbo inspekcijos, iš dalies keičiantį ir papildantį įstatymą Nr. 82/2005 dėl nelegalaus darbo ir nelegalaus įdarbinimo ir kai kurių įstatymų pakeitimo bei papildymo, išdėstyta nauja redakcija Įstatymu Nr. 309/2007):

38 straipsnio 1 dalies a punkto 1 papunktis

„Nusižengimą daro vairuotojas, vairuojantis transporto priemone be tachografo arba su tachografu be galiojančios periodinės apžiūros, arba tachografą naudojantis netinkamai“.

Zákon č. 461/2007 Z. z. o používaní záznamového zariadenia v cestnej doprave (Įstatymas Nr. 461/2007 dėl tachografo naudojimo kelių transporte):

1 straipsnio a punktas

„Šis įstatymas reglamentuoja teisinius santykius, kurių nereglamentuoja atskiros nuostatos dėl:

a) pareigos įrengti ir naudoti tachografus motorinėse transporto priemonėse apimties“.

2 straipsnio 1 ir 2 dalys

„1. Transporto įmonė, atliekanti pervežimus autobusais arba krovinių pervežimus keliais, užtikrina, kad kiekvienoje keleiviams arba kroviniams vežti naudojamoje transporto priemonėje būtų įrengtas tachografas, ir atlikdama pervežimus naudoja registracijos lapus ir tachografo korteles, jeigu toliau nenustatyta kitaip.

2. 1 dalyje nustatyta transporto įmonės pareiga netaikoma transporto priemonėms, naudojamoms atskirose nuostatose apibrėžtiems pervežimams“.

Zákon č. 162/2015 Správný súdny poriadok (įstatymas Nr. 162/2015 – Administracinės teisenos kodeksas):

11 straipsnio h punktas

„Kasacinius skundus nagrinėja *Najvyšší správny súd* (Vyriausiasis administracinis teismas)“.

135 straipsnio 1 dalis

„Nagrinėdamas bylą administracinis teismas remiasi padėtimi, buvusia viešojo administravimo institucijai skelbiant arba priimant sprendimą, arba viešojo administravimo institucijai taikant priemonę“.

195 straipsnio d punktas

„Skirdamas administracines nuobaudas administracinis teismas laikosi *Trestný zákon* (Baudžiamajame kodekse) nustatytų bausmių skyrimo taisyklių, kurias reikia taikyti ir taikant sankcijas administraciniame procese, neatsižvelgdamas į skundo apimtį ir pagrindus“.

438 straipsnio 1 ir 2 dalys

„1. Įsiteisėjusį administracinio teismo sprendimą galima apskųsti kasacine tvarka <...>.

2. Sprendimą dėl kasacinio skundo priima Vyriausiojo administracinio teismo kolegija, o 22 straipsnio 1 dalyje nurodytose bylose – Vyriausiojo administracinio teismo didžioji kolegija (toliau – kasacinis teismas)“.

440 straipsnio 1 dalis

„Kasacinis skundas gali būti grindžiamas tik tuo, kad administracinis teismas, nagrinėdamas bylą arba priimdamas sprendimą, pažeidė įstatymą tokiais būdais:

- a) administracinis teismas neturėjo jurisdikcijos nagrinėti bylą,
- b) asmuo, kuris veikė kaip proceso dalyvis, neturėjo teisės dalyvauti procese,

- c) proceso dalyvis neturėjo visiško veiksnumo savarankiškai veikti administraciniame teisme, ir jo vardu neveikė įstatyminis atstovas arba atstovas *ad litem*,
- d) toje pačioje byloje jau anksčiau priimtas įsiteisėjęs sprendimas arba pradėtas tyrimas,
- e) bylą nagrinėjo nušalintas teisėjas arba neteisėtos sudėties administracinis teismas,
- f) proceso dalyvis dėl procedūrinių pažeidimų negalėjo pasinaudoti jam priklausančiomis procesinėmis teisėmis tokiu mastu, kad buvo pažeista teisė į teisingą procesą,
- g) sprendimas buvo priimtas remiantis neteisingai įvertinta teisine padėtimi,
- h) nebuvo vadovaujama nusistovėjusia kasacinio teismo jurisprudencija,
- i) nebuvo atsižvelgta į privalomą teisinę nuomonę, išreikštą sprendime dėl kasacinio skundo atmetimo, arba
- j) skundas buvo neteisėtai atmestas.“

453 straipsnio 1 ir 2 dalys

„1. Kasacinis teismas yra saistomas kasacinio skundo apimties; tai netaikoma, kai nuo sprendimo dėl ginčijamo sprendimo rezoliucinės dalies punkto priklauso jo rezoliucinės dalies punktas, kuris nebuvo apskūstas kasacine tvarka.

2. Kasacinis teismas yra saistomas kasacinio skundo motyvų; tai netaikoma, kai ginčijamas sprendimas buvo priimtas procese, kuriame administracinis teismas nebuvo saistomas skundo motyvų. Kasacinis teismas neatsižvelgia į motyvus, kuriuos proceso dalyvis nurodė jau pasibaigus kasacinio skundo pateikimo terminui“.

454 straipsnis

„Nagrinėdamas bylą kasacinis teismas remiasi padėtimi, buvusia administraciniam teismui skelbiant arba priimant ginčijamą sprendimą“.

Svarbi nacionalinė jurisprudencija ir Teisingumo Teismo bei Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) jurisprudencija

a.

Nacionalinėje jurisprudencijoje *lex posterior mitius* principas taikomas ir skiriant administracines nuobaudas, jeigu tai yra naudingiau administracinį nusižengimą

padariusiam asmeniui; taip pat ir tuomet, kai teisės aktai buvo pakeisti jau įsiteisėjus nagrinėjamiems administraciniams sprendimams.

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (Slovakijos Respublikos Vyriausiasis administracinis teismas) 2018 m. vasario 21 d. sprendimas, ECLI:SK:NSSR:2018:8016200465.1, 79 punktas

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (Slovakijos Respublikos Vyriausiasis administracinis teismas) 2010 m. lapkričio 25 d. sprendimas Nr. 5SŽ/18/2010, p. 19, ir 2021 m. gegužės 4 d. sprendimas, ECLI:SK:NSSR:2021:1017200783.1, 85 ir 88 punktai

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (Slovakijos Respublikos Vyriausiasis administracinis teismas) 2019 m. lapkričio 5 d. sprendimas, ECLI:SK:NSSR:2019:1015201090.1, 72, 73, 76 ir 78 punktai

b.

Najvyšší správny súd (Vyriausiasis administracinis teismas) nuomone, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijoje nėra patenkinamo atsakymo į klausimą dėl pareigos taikyti *lex posterior mitius* principą įvairiuose proceso etapuose apimties. Teismas atkreipia dėmesį, kad pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją ši pareiga taikoma procesuose iki galutinio sprendimo priėmimo, tačiau nenurodyta, kokių rūšių nacionalinius sprendimus reikia laikyti galutiniais.

Dėl Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 49 straipsnio 1 dalies taikymo įvairiuose nacionalinio proceso etapuose, atsižvelgiant į laikotarpį, kuriuo teisės aktai pasikeitė administracinio nusizengimo vykdytojo naudai, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijoje dar nėra nuspręsta.

Teisingumo Teismo 2015 m. spalio 6 d. Sprendimas *Delvigne*, C-650/13, EU:C:2015:648, 56 punktas, ir 2021 m. birželio 16 d. Nutartis *Crédit agricole / ECB*, C-456/20 P–C-458/20 P, ECLI:EU:C:2021:502, 27 ir 65 punktai

EŽTT 2009 m. rugsėjo 17 d. Sprendimas *Scoppola prieš Italiją*, CE:ECHR:2009:0917JUD001024903, 108 ir 109 punktai

EŽTT 2016 m. sausio 12 d. Sprendimas *Gouarré Patte prieš Andorą*, CE:ECHR:2016:0112JUD003342710, 28, 32–35 punktai

EŽTT 2011 m. rugsėjo 27 d. Sprendimas *A. Menarini Diagnostics S.R.L. prieš Italiją*, CE:ECHR:2011:0927JUD004350908, 64–66 punktai

EŽTT 1984 m. vasario 21 d. Sprendimas *Öztürk prieš Vokietiją*, CE:ECHR:1984:0221JUD000854479, 56 punktas

EŽTT 1998 m. rugsėjo 2 d. Sprendimas *Lauko prieš Slovakiją*, CE:ECHR:1998:0902JUD002613895, 63 ir 64 punktai

Glaustas faktinių aplinkybių ir proceso pagrindinėje byloje aprašymas

- 1 2016 m. gruodžio 8 d. pirmosios instancijos administracinės institucijos sprendimu pirmasis pareiškėjas T. T. buvo pripažintas kaltu dėl Įstatymo Nr. 462/2007 38 straipsnio 1 dalies a punkto 1 papunktyje numatyto pažeidimo¹, kurį jis tariamai padarė 2015 m. lapkričio 4 d. vairuodamas antrajam pareiškėjui – *BAJI Trans, s. r. o.* priklausančią transporto priemonę, kuria buvo vežamas betonas ir kurioje buvo įrengtas tachografas, nuo 2015 m. birželio 25 d. neturintis galiojančios periodinės apžiūros, ir už tai jam buvo skirta 200 EUR bauda.
- 2 Kita proceso šalis *Národný inšpektorát práce* (Nacionalinė darbo inspekcija, Slovakijos Respublika) 2017 m. balandžio 3 d. sprendimu atmetė T. T. skundą ir paliko galioti pirmosios instancijos institucijos sprendimą.
- 3 Šiuos administracinius sprendimus pareiškėjai apskundė *Krajský súd v Bratislave* (Bratislavos apygardos teismui, Slovakijos Respublika).
- 4 *Krajský súd v Bratislave* (Bratislavos apygardos teismas), veikdamas kaip administracinis teismas, 2019 m. kovo 27 d. sprendimu atmetė T. T. skundą, o *BAJI Trans, s. r. o.* skundo nepriėmė dėl teisės dalyvauti procese nebuvimo.
- 5 Dėl T. T. skundo *Krajský súd v Bratislave* (Bratislavos apygardos teismas) nurodė, kad pareiga naudoti tachografus visose kelių transporto priemonėse nustatyta Reglamento Nr. 3821/85 3 straipsnyje, o vėliau ir įstatymo Nr. 461/2007 2 straipsnio 1 dalyje, išskyrus Reglamento Nr. 561/2006 3 straipsnyje išvardytas išimtis. Tačiau tarp šių išimčių transporto priemonė, skirta betonui gabenti, nepaminėta. Reglamento Nr. 561/2006 13 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad valstybė narė gali leisti išimtis dėl 5–9 straipsnių, jeigu tenkinamos tam tikros sąlygos². Tačiau *Krajský súd v Bratislave* (Bratislavos apygardos teismas) nurodė, kad tos išimties gali būti taikomos tik 13 straipsnio 1 dalyje aiškiai nurodytoms transporto priemonėms. Įstatyme Nr. 461/2007, kuris buvo priimtas siekiant įgyvendinti Reglamentą Nr. 3821/85, nebuvo numatyta jokios išimties dėl tachografų įrengimo ir naudojimo betonui vežti skirtose transporto priemonėse, taigi pareiga naudoti tokį tachografą visa apimtimi taikoma transporto priemonėms, skirtoms vežti betoną.
- 6 Dėl šio sprendimo pareiškėjai 2019 m. liepos 15 d. *Najvyšší správny súd* (Vyriausiasis administracinis teismas) pateikė kasacinį skundą. Vykstant kasacinio skundo nagrinėjimo procesui pareiškėjai 2020 m. rugpjūčio 24 d. pateikė dokumentą, kuriame nurodė, kad pasikeitė teisinė padėtis, kiek tai susiję su Reglamentu Nr. 2020/1054³.

¹ Nuo 2016 m. gruodžio 8 d. galiojanti redakcija.

² Minėti straipsniai susiję su ekipažais, vairavimo laiku, pertraukomis ir poilsiu.

³ 2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/1054, kuriuo iš dalies keičiami Reglamentas (EB) Nr. 561/2006, kiek tai susiję su būtinaisiais reikalavimais

- 7 2021 m. rugpjūčio 1 d. *Najvyšší správny súd Slovenskej republiky* (Slovakijos Respublikos Vyriausiasis administracinis teismas, toliau – Vyriausiasis administracinis teismas) pradėjo savo veiklą ir ėmėsi tirti visas bylas, kurias iki 2021 m. liepos 31 d. tirdavo *Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Slovakijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas) *Správne kolégium* (administracinė kolegija). Tada byla buvo perduota Vyriausiojo administracinio teismo penktajai trijų narių kolegijai, kuri padarė išvadą, kad tenkinamos sąlygos perduoti bylą Vyriausiojo administracinio teismo Didžiajai kolegijai, nes ji norėjo nukrypti nuo Vyriausiojo administracinio teismo pirmosios trijų narių kolegijos nuomonės. Nors į klausimą, ar Vyriausiasis administracinis teismas irgi turėtų taikyti vėlesnės teisines nuostatas, jeigu jos palankesnės administracinio nusižengimo vykdytojui – taip pat kai tos nuostatos pasikeitė po to, kai žemesnės instancijos administracinis teismas paskelbė arba priėmė sprendimą –, Vyriausiojo administracinio teismo pirmoji trijų narių kolegija yra linkusi atsakyti teigiamai, šio teismo penktoji trijų narių kolegija mano, kad atsižvelgiant į kasacinio skundo pobūdį ir principą, pagal kurį peržiūrimas jau įsiteisėjęs žemesnės instancijos administracinio teismo sprendimas, atsakymas į šį klausimą turi būti neigiamas.
- 8 Šio metu bylą nagrinėja Vyriausiojo administracinio teismo Didžioji kolegija, ir ji turi pateikti atitinkamų teisės nuostatų (dėl *lex posterior mitius* principo taikymo apimties) išaiškinimą, kuris vėliau taps privalomas visoms Vyriausiojo administracinio teismo trijų narių kolegijoms.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 9 Šioje byloje pareiškėjai nepateikė *Krajský súd v Bratislave* (Bratislavos apygardos teismas) prieštaravimų dėl faktinių aplinkybių, kuriomis remiantis T. T. buvo pripažintas kaltu padaręs pažeidimą, tačiau jie užginčijo patį pripažinimą kaltu ir baudos skyrimą teigdami, jog pažeidimo nebuvo, nes aptariama transporto priemonė, skirta betonui vežti, buvusi išbraukta iš transporto priemonių, kuriose turi būti naudojami registruojantys prietaisai (tachografai), katalogo.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų santrauka

I.

- 10 Vyriausiasis administracinis teismas priima sprendimą remdamasis administraciniu skundu ir vėliau pateiktu kasaciniu skundu byloje, kurioje jis peržiūri kitos proceso šalies sprendimą palikti galioti sprendimą, kuriuo pareiškėjas T. T. pripažintas kaltu dėl pažeidimo pagal nacionalinę teisę ir jam

dėl maksimalios kasdienio bei kassavaitinio vairavimo trukmės, minimalių pertraukų ir kasdienio bei kassavaitinio poilsio laikotarpių, ir Reglamentas (ES) Nr. 165/2014, kiek tai susiję su vietos nustatymu tachografais, kuriuo, be kitų dalykų, pakeista 13 straipsnio 1 dalis, papildant ją q ir r punktais.

skirta 200 EUR bauda. T. T. teigė, kad nagrinėjant kasacinį skundą buvo pakeistos teisinės nuostatos, todėl jo padaryta veika tapo neprieštaraujanti įstatymams, taigi reikia taikyti nacionalinės teisės principą, įtvirtintą Konstitucijos 50 straipsnio 6 dalyje.

- 11 Dėl pirmojo prejudicinio klausimo Vyriausiasis administracinis teismas atkreipia dėmesį, kad tas pats principas išplaukia iš Chartijos 49 straipsnio 1 dalies. Tačiau šioje byloje ginčijama šio principo taikymo apimtis, t. y., galimybė jį taikyti įvairiuose nacionalinio administracinio ir teismo proceso etapuose.
- 12 SESV 267 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyta, kad Teisingumo Teismo jurisdikcijai priklauso priimti prejudicinį sprendimą dėl Sutarčių išaiškinimo. Kadangi pagal ESS 6 straipsnio 1 dalį Chartija turi tokią pačią teisinę galią kaip ir Sutartys, Teisingumo Teismas turi jurisdikciją aiškinti ir pačią Chartiją. Iš to išplaukia, kad Teisingumo Teismas turi jurisdikciją pateikti Chartijos 51 straipsnio 1 dalies išaiškinimą, kuris reikalingas vertinant, kada valstybės narės taiko Sąjungos teisę ir kada dėl to joms taikomos Chartijos nuostatos. Minėtos nuostatos išaiškinimas šioje byloje turi lemiamą reikšmę Chartijos 49 straipsnio 1 dalies kontekste, nes šią nuostatą Vyriausiasis administracinis teismas gali taikyti tik priėmus prielaidą, kad jo nagrinėjama byla yra susijusi su situacija, kai valstybė narė taiko Sąjungos teisę.
- 13 Nagrinėjamu atveju nacionaliniai įstatymai buvo priimti siekiant perkelti atitinkamus reglamentus⁴ – tiek pačias tuose reglamentuose nustatytas pareigas, tiek sankcijas už jų pažeidimus. Vyriausiojo administracinio teismo nuomone, administracinė institucija, kuri yra kita proceso šalis, priimdama sprendimą dėl kaltės ir baudos už pažeidimą, taikė Sąjungos teisę, kaip tai suprantama pagal Chartijos 51 straipsnio 1 dalį. Tačiau Vyriausiasis administracinis teismas mano, kad Teisingumo Teismas turi aiškiai patvirtinti, jog byla patenka į Sąjungos teisės taikymo sritį ir kad ši teisė turi būti taikoma, kaip tai suprantama pagal Chartijos 51 straipsnio 1 dalį. Jeigu taip nėra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas norėtų sužinoti kitokio aiškinimo motyvus.

2.

- 14 Dėl antrojo prejudicinio klausimo Vyriausiasis administracinis teismas remiasi EŽTT jurisprudencija, pagal kurią reikalaujama, kad kiekvienas patraukimo baudžiamojon atsakomybėn atvejis būtų nagrinėjamas pagal Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – Konvencija) 6 straipsnio 1 dalį. Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas papildomai nurodo, kad galima prielaida, jog sprendimą dėl tokio kaltinimo priima kita institucija, tačiau su sąlyga, kad jos sprendimą peržiūrėtų teismas, kuris atitinka Konvencijos 6 straipsnio reikalavimus ir yra visiškai kompetentingas nagrinėti bylą, įskaitant galimybę įvertinti paskirtos baudmės proporcingumą.

⁴ Reglamentą Nr. 3821/85 ir vėlesnį Reglamentą Nr. 165/2014.

- 15 Vyriausiasis administracinis teismas daro prielaidą, kad, siekiant tenkinti Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies reikalavimus, kai administracinės institucijos sprendžia dėl kaltės ir baudos už administracinius nusižengimus, turint omenyje, kad šios institucijos priima tokius sprendimus išimtiniais atvejais, jos privalo taikyti *lex posterior mitius* principą.
- 16 Todėl Vyriausiasis administracinis teismas mano, kad būtina gauti aiškų Teisingumo Teismo patvirtinimą, jog pagal Chartijos 49 straipsnio 1 dalį *lex posterior mitius* principas turi būti taikomas ir administracinėms institucijoms, taigi ir administracinio proceso peržiūrėjimui teisme.
- 3.
- 17 Trečiuoju ir ketvirtuoju klausimais, kurie užduodami su sąlyga, kad į du pirmesnius du klausimus bus atsakyta teigiamai, Vyriausiasis administracinis teismas prašo Teisingumo Teismo nurodyti, ar jis turėtų atsižvelgti į *lex mitius* (pažeidimo vykdytojui palankesnę įstatymą), priimtą žemesnės instancijos teismui paskelbus sprendimą ir šiam įsiteisėjus. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas pabrėžia, kad dėl šio klausimo taip pat kilo ginčas tarp įvairių šio teismo kolegijų, todėl byla buvo perduota Vyriausiojo administracinio teismo Didžiajai kolegijai, kad ši priimtų sprendimą.
- 18 Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui reikia nustatyti, ar *lex posterior mitius* principas priklauso nuo proceso etapo, ar bylą nagrinėjantis teismas privalo jį taikyti bet kuriame proceso etape. Kartu teismas atkreipia dėmesį, kad *lex mitius* (pažeidimo vykdytojui palankesnio įstatymo), kuris buvo priimtas jau įsiteisėjus žemesnės instancijos teismo sprendimui, atveju pareiškėjas savo procesiniame dokumente (kasaciniame skunde) negalėtų remtis *lex posteriori mitius* dėl faktinių aplinkybių, nes gali atsitikti taip, kad *lex mitius* (pažeidimo vykdytojui palankesnis įstatymas) bus priimtas pasibaigus kasacinio skundo pateikimo terminams, o pasibaigus šiems terminams kasaciniame procese negalima reikšti naujų reikalavimų. Reikia pridurti, kad kasacinis skundas yra ypatinga teisių gynimo priemonė, nes juo skundžiamas įsiteisėjęs žemesnės instancijos teismo sprendimas.
- 19 Vyriausiojo administracinio teismo nuomone, dėl Chartijos 49 straipsnio 1 dalies vis dėlto gali nelikti galimybės taikyti pirmiau minėtas nacionalines procesines taisykles, todėl jis nusprendė pateikti Teisingumo Teismui minėtus prejudicinius klausimus. Šis teismas mano, kad Chartijos 49 straipsnio 1 dalies išaiškinimo klausimas yra atviras ir dėl jo gali būti ginčijamasi, ir priduria, kad Teisingumo Teismas šio klausimo dar nėra išaiškinęs.
- 20 Todėl Vyriausiasis administracinis teismas nėra tikras, ar pagal Chartijos 49 straipsnio 1 dalį *lex posterior mitius* principas gali būti taikomas visuose vykstančiuose administraciniuose arba teisminiuose procesuose, o gal į jį turėtų būti atsižvelgiama tik tam tikruose etapuose ir, jei taip, pagal kokius kriterijus reikėtų nustatyti tokį etapą. Konkrečiai Vyriausiasis administracinis teismas

norėtų nustatyti, kiek Chartijos 49 straipsnio 1 dalyje reikalaujama, kad *lex posterior mitius* principas būtų taikomas ir kasacinio skundo nagrinėjimo procese.

DARBINIS VERTINIMAS